

Ocenianie kształtujące - ocenywanie, które pomaga się uczyć

Cele prezentacji

1. Poznamy:

- definicję oceniania kształtującego
- elementy OK
- opinie nauczycieli stosujących OK

2. Zachęcimy do:

- wprowadzania oceniania kształtującego w szkołach
- do budowania na lekcjach atmosfery sprzyjającej uczeniu się

Definicja

Ocenianie kształtujące to częste, interaktywne ocenianie postępów ucznia i uzyskanego przez niego zrozumienia materiału, tak by móc określić, jak uczeń ma się dalej uczyć i jak najlepiej go nauczać.

Raport Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju
(OECD)

Ocenianie kształtujące

Ocenianie kształtujące polega na pozyskiwaniu przez nauczyciela i ucznia w trakcie nauczania informacji, które pozwolą rozpoznać, jak przebiega proces uczenia się, aby:

- Nauczyciel modyfikował dalsze nauczanie,
- Uczeń otrzymywał informację zwrotną pomagającą mu się uczyć.

Atmosfera sprzyjająca uczeniu się

Atmosfera sprzyjająca uczeniu się:

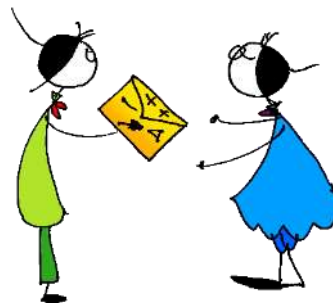
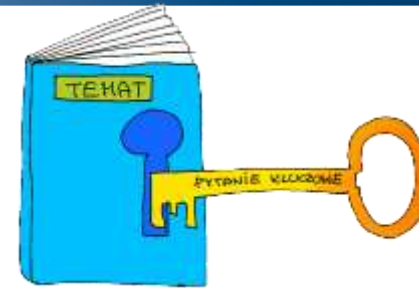
- A. trwale wzmacnia w uczniach **poczucie ich wartości,**
- B. zwiększa **zaangażowanie** uczniów w naukę,
- C. zachęca uczniów do **samodzielności,**
- D. stwarza uczniom warunki do **współpracy,**
- E. pogłębia u uczniów **świadomość** procesu uczenia,
- F. pozwala uczniom wziąć **odpowiedzialność** za własną naukę.

Atmosfera sprzyjająca uczeniu się

Refleksja w parach (4 minuty)

Elementy OK

Cele

Nauczyciel powinien:

- Zastanowić się: Po co tego uczyć? Co moi uczniowie już na ten temat wiedzą?
- Zaplanować, dokąd się zmierza i co się chce osiągnąć
- Podzielić się „tajemnicą” celów z uczniami
- Sprawdzić, czy cele zostały osiągnięte

Stojąc przed uczniami i zajmując im 45 minut nauczyciel musi wiedzieć, po co to robi. Określone cele pozwalają nauczycielowi odpowiednio dobrać formy ćwiczeń, przemyśleć działania. Uczniom dają możliwość aktywnego, świadomego udziału w lekcji.

Beata Październiak, informatyka, SP we Włodowicach

Miałam problem w takim sformułowaniu celów dla uczniów, żebym była pewna, że jest to dla nich zrozumiałe.

Renata Chmielewska, informatyka,
Gimnazjum w Jerzmankach

Kryteria oceniania – NACOBZU

Ustalenie, **na co będziemy zwracać uwagę** przy ocenianiu

Określenie - faktów, dowodów, które pokażą nauczycielowi i uczniowi, czy cel lekcji został osiągnięty

Uczeń nie musi się domyślać, czym zostanie zaskoczony na sprawdzianie (a tak było, kiedy ja chodziłam do szkoły). Uczeń ma prawo wiedzieć, czego się będzie od niego wymagać.

Barbara Andrzejczak, j. polski, ZS w Piszcu

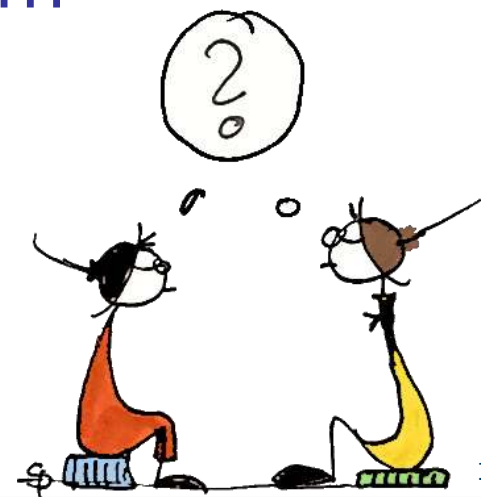
Formułując „nacobezu” zastanawiam się, jakie umiejętności uczniów będę oceniała np. podczas sprawdzianu.

Beata Woźniak, matematyka,
Gimnazjum w Drażnej

Rozmowa

Proszę odwrócić się do osoby siedzącej obok i porozmawiać przez chwilę (2 minuty) na temat:

Czy określanie celów lekcji i kryteriów oceniania jest trudnym zadaniem dla nauczycieli?

Informacja zwrotna

Cztery elementy:

- wyszczególnienie i docenienie dobrych elementów pracy ucznia [++]
- odnotowanie tego, co wymaga poprawienia lub dodatkowej pracy ze strony ucznia [-]
- wskazówki – w jaki sposób uczeń powinien poprawić pracę [Δ]
- wskazówki – w jakim kierunku uczeń powinien pracować dalej [f]

Dawniej stawiając oceny skupiałam się na błędach uczniowskich. Teraz staram się dać uczniowi wskazówki, pochwalić za pozytywne elementy pracy. Najbardziej z informacji zwrotnej był zadowolony uczeń słaby i jego rodzice – „Bo pani znalazła coś pozytywnego w mojej pracy i dała wskazówki do jej poprawy, dawniej pewnie dostałbym jedynkę”.

Renata Rysz, matematyka, ZSP nr 5 w Krośnie

Ocenianie kształtujące a ocenianie sumujące

Nauczyciel stosujący ocenianie kształtujące
stosuje również ocenę sumującą.

Nie rezygnuje ze stopni

Od dwóch lat obserwuję absurd ciągłego oceniania, które pomimo jasnych kryteriów nie daje uczniom jasności w ocenianiu i nie mobilizuje ich do pracy. Rezygnacja ze stopni jest skuteczna zwłaszcza w przypadku uczniów, dla których liczą się osiągnięcia.

Magdalena Swat-Pawlicka, j. polski, Gimnazjum „Startowa”
w Warszawie

Praca z rodzicami

Uczniowie i rodzice muszą być świadomymi uczestnikami procesu oceniania kształtującego.

Uczeń – ocena kształtująca pomoże ci się uczyć

Rodzice – dzięki ocenianiu kształtującemu możecie pomóc swojemu dziecku, możecie stać się jego sojusznikiem

Szczególnie zadowolona była mama ucznia, który ma zaległości z matematyki. Powiedziała:

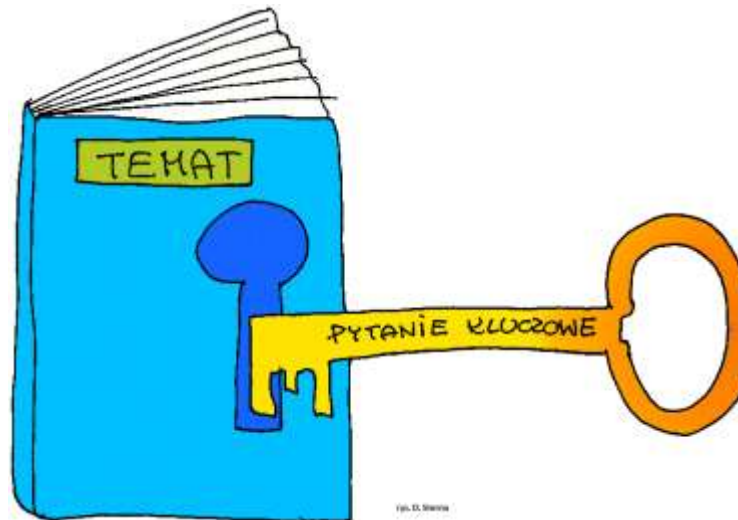
„Myślę, że dzięki temu mój syn będzie mógł nadrabiać zaległości bez niepokojenia się o oceny.”

Poprosiłam rodziców, żeby nie pytali swoich dzieci po ich powrocie ze szkoły, jaką dzisiaj otrzymały ocenę, ale czego się nauczyły.

Maryla Raczkowska, matematyka, Gimnazjum nr 28 w Szczecinie

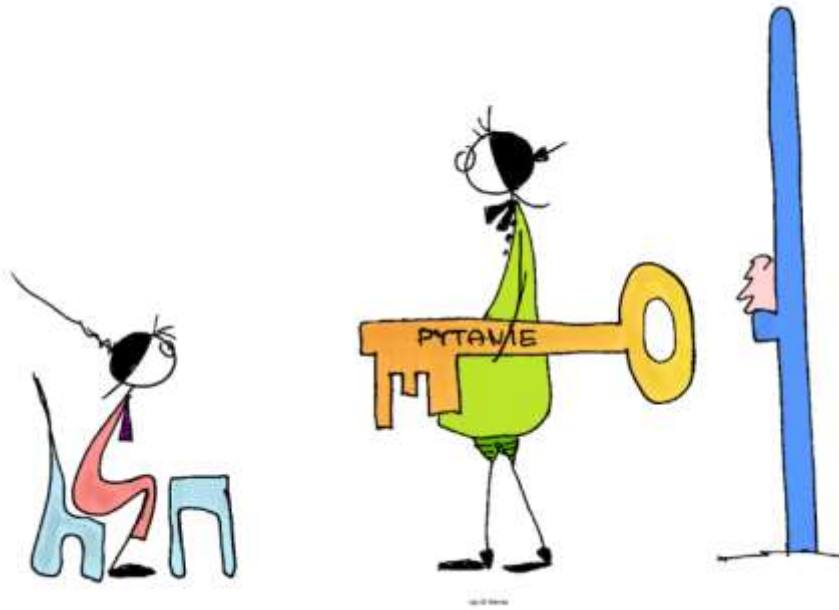
Pytania kluczowe

Pytania ukazujące uczniom szerszy kontekst, zachęcające ich do poszukiwania odpowiedzi, angażujące w naukę

Rozmowa

Proszę odwrócić się do osoby siedzącej obok i wspólnie poszukać pytania kluczowego ze swojego przedmiotu

Pytania kluczowe budzą u uczniów zainteresowanie daną tematyką. Uczniowie są ciekawi odpowiedzi, skupiają się na omawianej lekcji.

Muszę przyznać, że dość długo zastanawiałam się, jakie pytania zadać i jak je sformułować. Nadal nie jestem przekonana, czy zrobiłam to właściwie.

Beata Woźniak, matematyka, Gimnazjum w Drażnej

Przewidujemy

Jak długo (średnio) nauczyciel pozwala uczniom myśleć nad odpowiedzią na zadane przez niego pytanie?

Techniki zadawania pytań

- zadawanie pytań otwartych
- czas oczekiwania na odpowiedź ucznia
- ustalanie odpowiedzi w parach
- niepodnoszenie rąk
- uczenie się na błędach

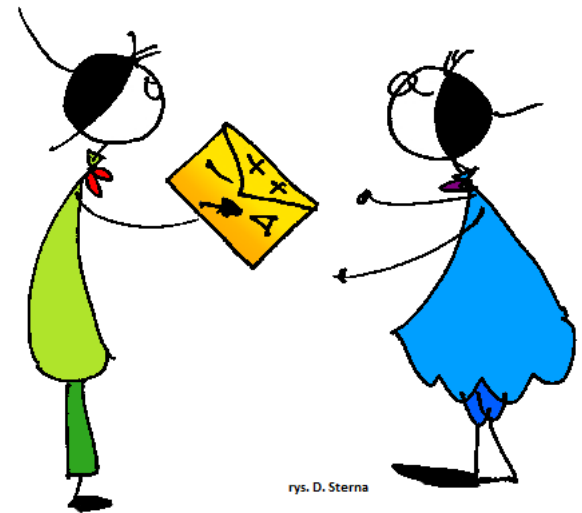
>5 sek.

Ocena koleżeńska

Uczniowie na podstawie ustalonych wcześniej kryteriów oceniania wzajemnie recenzują swoje prace.

Nauczyciel powinien pracować z uczniami nad:

- ustaleniem kryteriów oceniania – (co?)
- umiejętnością dawania informacji zwrotnej – (jak?)

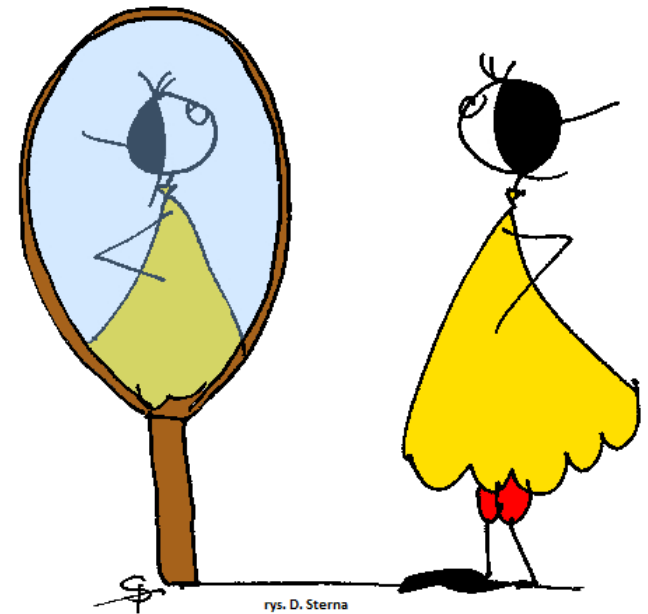
rys. D. Sterna

Lekcja z oceną koleżeńską przekonuje uczniów, jak wiele trzeba włożyć wysiłku, aby zyskać dobrą ocenę. Uczy kultury bycia, taktu, hamowania negatywnych emocji wobec uczniów mniej zdolnych, ale też nieśmiałych.

Anna Jurczak, biologia, ZSP nr 5 Krosno

Samooocena

Jeśli uczeń potrafi ocenić, ile się nauczył i ile musi się jeszcze uczyć, aby osiągnąć wyznaczony cel, to pomaga mu to w procesie uczenia się i czyni z niego aktywnego uczestnika tego procesu.

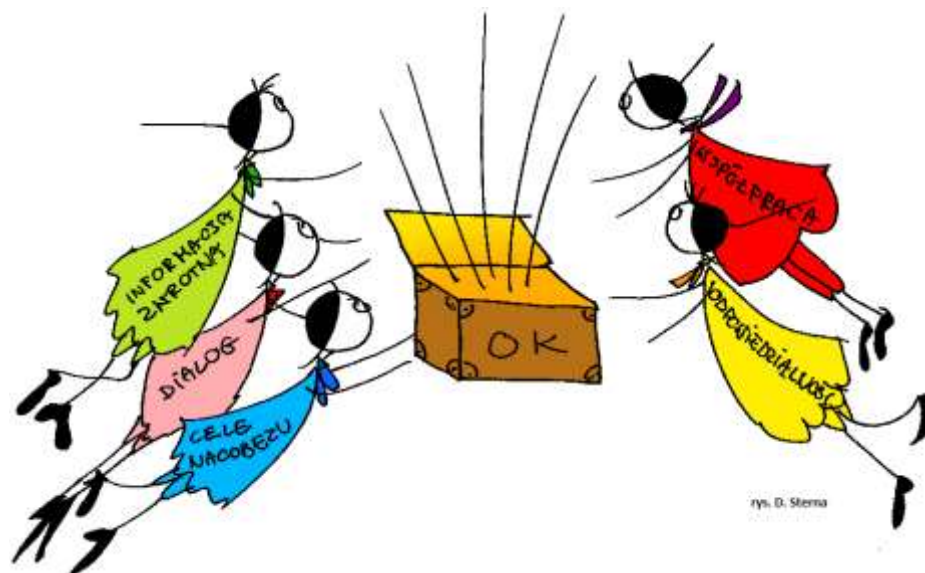
Zauważyłam, że uczniów bardzo cieszy, gdy w swojej pracy odnajdują elementy wykonane poprawnie. Cieszą się bardziej niż wtedy, gdy ja im mówię, co zrobili dobrze.

Marta Krowiak, j. polski, Gimnazjum w Wiązownicy

ELEMENTY OK	FILARY HARMINA
1. Cele lekcji	A. Poczucie wartości
2. Kryteria sukcesu	B. Zaangażowanie
3. Informacja zwrotna	C. Samodzielność
4. Współpraca z rodzicami	D. Współpraca
5. Pytanie kluczowe	E. Świadomość
6. Techniki pytań	F. Odpowiedzialność
7. Ocena koleżeńska	
8. Samoocena uczniowska	

Elementy OK a filary Harmina

W parach: Zastanówmy się czy stosowanie któregoś z elementów OK, buduje któryś z filarów Harmina?

ELEMENTY OK	FILARY HARMINA
1. Cele lekcji	A. Poczucie wartości
2. Kryteria sukcesu	B. Zaangażowanie
3. Informacja zwrotna	C. Samodzielność
4. Współpraca z rodzicami	D. Współpraca
5. Pytanie kluczowe	E. Świadomość
6. Techniki pytań	F. Odpowiedzialność
7. Ocena koleżeńska	
8. Samoocena uczniowska	

Jak wprowadzać ocenianie kształtujące w szkole?

- Udział rady pedagogicznej w szkoleniach z OK.
- Udział przedstawicieli rady pedagogicznej w rocznym kursie internetowym
- Decyzja w sprawie zakresu stosowania OK w szkole
- Wspólna praca i dyskusja

Wróćmy do celów naszej prezentacji

Poprosimy o:

- Podniesienie ręki z kartką, jeśli cele warsztatu zostały całkowicie osiągnięte.
- Podniesienie „pustej” ręki, jeśli cele zostały częściowo osiągnięte
- Niepodnoszenie ręki, jeśli cele nie zostały osiągnięte.

Cele prezentacji

1. Poznamy:

- definicję oceniania kształtującego
- elementy OK
- opinie nauczycieli stosujących OK

2. Zachęcimy do:

- wprowadzania oceniania kształtującego w szkołach
- do budowania na lekcjach atmosfery sprzyjającej uczeniu się

Więcej o ocenianiu kształtującym:

Na stronie www.ceo.org.pl/ok
dobre praktyki, publikacje, pytanie do eksperta

Publikacje OK:

Jak oceniać, aby uczyć
P. Black i inni

Ocenianie kształtujące w praktyce
D. Sterna

Dziękuję za wysłuchanie
prezentacji

Prezentację przygotowała Danuta Sterna
z Centrum Edukacji Obywatelskiej